

CENTRUL DE DREPT
AL FEMEILOR

Acest document a fost elaborat de A.O. „Centrul de Drept al Femeilor” în cadrul Proiectului „Consolidarea eficienței și accesului la justiție în Moldova”, implementat de PNUD Moldova, cu suportul financiar al Suediei. Opiniile aparțin autorilor și nu reflectă neapărat opiniile PNUD și ale Suediei.

CE TREBUIE SĂ ȘTII DESPRE

VIOLENȚA ÎN FAMILIE?

CUPRINS

1 **CE ESTE**
violența în familie?

2 **CE TREBUIE**
să știi despre
violența în familie?

3 **CARE SUNT**
formele violenței
în familie?

4 **UNDE CERI AJUTOR**
în caz de urgență
sau criză?

5 **CE ESTE**
ordinul de
restricție de
urgență?

6 **CE ESTE**
ordonanța de
protecție?

7 **CE SPECIALIȘTI**
te pot ajuta?

8 **CUM POȚI**
beneficia de
asistență juridică
garantată de stat?

9 **CENTRE**
de zi și adăpost
temporar.

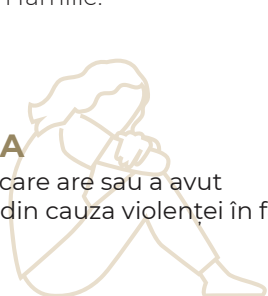
Cine a trecut prin violență în familie știe cât de grea și dureroasă este această experiență. Vrei să pleci, dar o mie de gânduri te trag înapoi, vrei să strigi după ajutor, dar nu mai ai puteri. Ți pare că ești singură, față în față cu deznădejdea. Dar nu este așa. Sunt oameni și organizații care te pot ajuta, iar această broșură îți oferă informația de care ai nevoie. Pas cu pas, vei vedea că nu ești singură pe acest drum.

1. CE ESTE VIOLENȚA ÎN FAMILIE?

Violența în familie este atunci când ești bătută și înjosită, când altă persoană încearcă să îți controleze viața, fără a-ți asculta părerea, nevoile și dorințele. Violența în familie poate apărea între foști sau actuali iubiți, concubini sau soți. Cel mai mult au de suferit femeile: tinere sau în vârstă, căsătorite sau aflate într-o relație, cu copii sau fără, care au un loc de muncă sau sunt casnice. Totodată, copiii, persoanele în vârstă sau alți membri ai familiei pot fi și ei victime ale violenței în familie.

VICTIMA

persoană care are sau a avut de suferit din cauza violenței în familie.

AGRESOR

persoană care comite acte de violență în familie.

2. CE TREBUIE SĂ ȘTII DESPRE VIOLENȚA ÎN FAMILIE?

Este bine să știi că violența în familie i se poate întâmpla oricui, indiferent de limba vorbită, vârstă, bunăstarea materială, etnie sau religie. Violența în familie este o crimă și se pedepsește prin lege. Dacă te pomeniești într-o astfel de situație, caută și cere ajutor.

Este important să știi că:

- ai dreptul să trăiești în liniște și siguranță în propria casă;
- vinovat pentru violența în familie este întotdeauna agresorul;
- bătaia nu este o dovadă că te iubește, așa cum nici tradițiile sau consumul de alcool nu îți dau dreptul să fie violent;
- poți ieși din perioada dificilă prin care treci dacă ceri ajutor;
- violența în familie nu se oprește de la sine - ai dreptul să fii protejată.

3. CARE SUNT FORMELE VIOLENȚEI ÎN FAMILIE?

Violența în familie poate fi fizică, psihologică, sexuală, economică sau spirituală. De cele mai multe ori agresorul folosește mai multe forme de violență. Acestea sunt semnele care te pot ajuta să înțelegi ce fel de violență este în viața ta:

Violența fizică:

te îmbrâncește, pălmuește, lovește cu/de obiecte, lovește cu picioarele sau cu pumnul, trage de păr, izbește de pereți sau de mobilă, sugrumă.

Violența psihologică:

te umilește și te înjură, te ia în batjocură, critică părerea sau sentimentele tale, te amenință cu bătaia, te amenință că o să ia copiii, folosește copiii pentru a te face să te simți vinovată, distruge demonstrativ obiecte, te izolează forțat de prieteni, familie, copii și servicii, te amenință că se va sinucide dacă îl părăsești.

Violența sexuală:

te obligă la relații sexuale sau atingeri nedorite, continuă actul sexual chiar dacă i-ai cerut să se oprească, te obligă să întreții relații sexuale neprotejate sau umilitoare.

Violența economică:

controlează cum folosești banii comune, îți ia banii muncii, te lipsește de hrană, medicamente sau alte obiecte personale. Te oprește să lucrezi, să continui studiile sau să te angajezi.

Violența spirituală:

Nu te lasă să respecti anumite tradiții sau obiceiuri, să mergi la biserică sau să vorbești limba maternă.

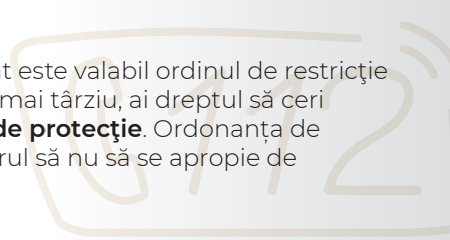
4. UNDE CERI AJUTOR ÎN CAZ DE URGENȚĂ SAU CRIZĂ?

Dacă ești supusă violenței în familie sună la numărul gratuit de telefon **112**. Când suni la serviciul **112** spune din start adresa unde te afli, că ești supusă violenței și ai nevoie de ajutorul poliției pentru a fi protejată. Tot la **112** suni dacă ai nevoie de îngrijire medicală.

- Raportează la poliție de fiecare dată când ești supusă violenței.
- Scrie și mergi la poliție sau procuratură cu o plângere în care descrii cum a avut loc violența și cere ca aceasta să fie înregistrată. Păstrează numărul de înregistrare.
- Ai dreptul să ceri de la poliție să elibereze un document care se numește **ordin de restricție de urgență** – prin acest act agresorul este obligat să plece, chiar în acel moment, din casa voastră și nu va avea voie să se apropie de tine și nici să te contacteze la telefon. **Ordinul de restricție de urgență** se eliberează pentru o perioadă de până la 10 zile.
- Sună la 112 dacă agresorul încalcă ordinul de restricție de urgență. Pentru încălcarea ordinului de restricție agresorul poate fi pedepsit cu amendă sau chiar arest contravențional.
- În perioada de 10 zile cât este valabil ordinul de restricție de urgență sau chiar și mai târziu, ai dreptul să ceri eliberarea **ordonanței de protecție**. Ordonanța de protecție obligă agresorul să nu se apropie de locuința ta.

Totodată, îți recomandăm să apelezi la **telefonul de încredere pentru femei 0 8008 8008** sau **linia gratuită de consiliere juridică a victimelor violenței 0 800 80000** sau oricare din ONG-urile care oferă consiliere și asistență victimelor violenței în familie.

Dacă și copiii sunt supuși violenței în familie poți suna la **telefonul copilului 116 111**.

5. CE ESTE ORDINUL DE RESTRICȚIE DE URGENȚĂ?

Ordinul de restricție de urgență este o măsură temporară de protecție a victimei violenței în familie. Ordinul de restricție este eliberat de poliție, pe un termen de până la 10 zile. În baza lui, agresorul este obligat să plece din locuința comună și nu are dreptul să te sune, să-ți scrie sau să te viziteze. Astfel, atât tu, cât și alți membri ai familiei veți fi în siguranță.

6. CE ESTE ORDONANȚA DE PROTECȚIE?

Ordonanța de protecție este eliberată de judecător, **în 24 de ore de la primirea cererii**. Prin ordonanța de protecție judecătorul poate obliga agresorul să părăsească pentru o perioadă mai mare de 10 zile locuința comună, chiar dacă el este proprietarul casei. Ordonanța de protecție este eliberată pe un termen de până la 3 luni și poate fi prelungită dacă tu sau copiii tăi sunteți încă în pericol.

Cum te ajută ordonanța de protecție?

Obligă agresorul să părăsească locuința comună, chiar dacă agresorul sau rudele acestuia sunt proprietarii casei/apartamentului și să stea departe de locul în care te afli atât tu, cât și copiii tăi.

Interzice agresorului să ia legătura cu tine (prin telefon, rețele sociale).

Interzice agresorului să păstreze sau să poarte armă.

Obligă agresorul să poarte o brățară electronică (pe mână sau picior) cu ajutorul căreia va fi supravegheat să nu încalce ordonanța de protecție. El va fi urmărit electronic 24 din 24 de ore.

Obligă agresorul să contribuie la întreținerea copiilor comuni.

Cum poți obține ordonanța de protecție?

Ordonanța de protecție poate fi cerută personal de către tine, printr-o cerere pe care o lași la judecătoria din localitatea în care se te afli (la locul de trai, de tratament sau de plasament).

Dacă din cauza stării de sănătate, a vârstei sau altor motive întemeiate nu poți merge personal în instanța de judecată, ai dreptul să rogi procurorul, polițistul sau asistentul social să depună în locul tău cererea pentru eliberarea ordonanței de protecție.

În cazul copiilor, cererea privind aplicarea măsurilor de protecție poate fi trimisă instanței de judecată de către:

unul dintre
părinți

tutore sau
curator

primarul sau
direcția municipală

Dacă ai nevoie de ajutor pentru a obține ordonanța de protecție îți recomandăm să suni la **telefonul de încredere pentru femei 0 8008 8008** sau **linia gratuită de consiliere juridică a victimelor violenței 0 800 80000** sau la Oficiul Teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (CNAJGS) din regiunea în care locuiești și vei primi un avocat plătit de stat. De asemenea, poți primi suport juridic la oricare din ONG-urile care acordă consiliere și asistență victimelor violenței în familie.

Ce faci dacă agresorul încalcă ordonanța de protecție?

Sună imediat la 112
și spune data, ora,
ce anume a încălcat
și cere să fie luate măsuri.

Încălcarea ordonanței de
protecție se pedepsește cu
muncă neremunerată în
folosul comunității de la
160-200 ore sau cu
închisoarea de până la 3 ani.

7. CE SPECIALIȘTI TE POT AJUTA?

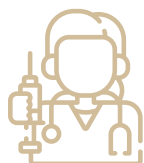
Dacă treci printr-o situație de violență în familie este important să știi că sunt mai mulți specialiști care au obligația să îți ofere ajutor.

- **Polițistul** te poate ajuta dacă suni la 112 și raportezi cazul de violență în familie. El va veni la fața locului, va analiza situația și, dacă este nevoie, va elibera ordinul de restricție de urgență. Polițistul este obligat să ia toate măsurile ca tu și copiii tăi să fiți în siguranță și protejați.

- **Asistentul social** va discuta cu tine pentru a înțelege ce nevoi ai și ce specialist te mai poate ajuta. Poate fi vorba despre ajutorul și susținerea psihologului, de servicii medicale, expertiză medico-legală sau asistență juridică. În caz de necesitate, asistentul social te va ajuta să găsești un adăpost temporar.

- **Lucrătorul medical** te va consulta și îți va oferi asistența necesară. Totodată, el îți va oferi informația utilă așa încât să înțelegi ce pași ai de făcut în continuare. Este posibil să te îndrume inclusiv către un medic-legist.

Lucrătorul medical te poate întreba dacă vrei să fie anunțată poliția despre situația de violență în familie prin care treci. Vei semna un act prin care confirmi că ești de acord. Totodată, în cazurile de violență cu grad de risc înalt, lucrătorul medical este obligat să informeze imediat poliția fără acordul victimei. În caz de abuz, violență sau neglijare față de copil, lucrătorul medical este obligat să anunțe imediat poliția și primarul din localitate.

Medicul legist efectuează examenul medico-legal (adică îți va verifica corpul pentru a vedea urmele lăsate de violența fizică și sexuală) și la sfârșit va elibera un raport de expertiză medico-legală. Raportul te va ajuta să demonstrezi că actul de violență a avut loc. Expertiza medico-legală este gratuită dacă este cerută de poliție, instanțele de judecată sau procuratură. Dacă vrei să faci expertiza medico-legală din proprie inițiativă, vei avea nevoie de un act de identitate: buletin sau pașaport, permis de conducere, certificat de naștere (pentru copii) și vei achita pentru acest serviciu.

Examenul medico-legal trebuie să se întâmple cât mai curând posibil pentru a nu se pierde urmele violenței (fizice, sexuale). Dacă îți este greu să te prezinți la examinarea medico-legală din cauza cheltuielilor de transport sau din cauza stării de sănătate, îți recomandăm:

să te adresezi la medicul de familie care va scrie în cartela medicală problemele de sănătate.

să suni la **telefonul de încredere pentru femei 0 8008 8008** sau **linia gratuită de consiliere juridică a victimelor violenței 0 800 80000** sau oricare din ONG-urile care acordă consiliere și asistență victimelor violenței în familie, pentru a găsi modalități de acoperire a acestor costuri.

8. CUM POȚI BENEFICIA DE ASISTENȚĂ JURIDICĂ GARANTATĂ DE STAT ?

Asistența juridică garantată de stat este un serviciu gratuit prin care primești consultația și asistență juridică a unui avocat care este plătit de stat. Pentru multe femei este greu să își apere singure drepturile în instanța de judecată și majoritatea nu au bani ca să achite un avocat privat. De aceea, statul asigură victimei violenței în familie dreptul de a beneficia de asistența unui avocat plătit de stat. **Asistența juridică este gratuită pentru toate victimele.**

Pentru a primi asistența unui avocat plătit de stat trebuie să completezi cererea de acordare a asistenței juridice calificate și să o depui personal la oficiul teritorial. Modelul cererii de acordare a asistenței juridice calificate îl poți găsi la sediul Oficiilor Teritoriale ale CNAJGS sau îl poți descărca de pe pagina de internet www.cnajgs.md, la rubrica formulare (link: <https://formulare.cnajgs.md/>).

Cererea se depune la adresa Oficiului Teritorial al CNAJGS. Datele de contact ale Oficiilor Teritoriale ale CNAJGS le găsești mai jos:

1 OFICIUL TERITORIAL CHIȘINĂU

mun. Chișinău, str. Alecu Russo, nr. 1 bl. 1A,
bir. 32, 34, 36, 37. MD 2068

telefon: 0(22) 49-69-53
0(22) 49-63-39
0(22) 31-00-65

e-mail: ot_chisinau@cnajgs.md

2 OFICIUL TERITORIAL BĂLȚI

mun. Bălți, str. Mihai Sadoveanu, nr. 2

telefon: (0231) 61-316
fax: (0231) 22-811
e-mail: ot_balti@cnajgs.md

3 OFICIUL TERITORIAL CAHUL

or. Cahul, str. Independenței, nr. 6

telefon: (0299) 20-413
fax: (0231) 20-763
e-mail: ot_cahul@cnajgs.md

4 OFICIUL TERITORIAL COMRAT

mun. Comrat, str. Șevcenco, nr. 31/A

telefon: (0298) 28-853
fax: (0298) 28-853
e-mail: ot_comrat@cnajgs.md

După ce ai depus cererea, în termen de 3 zile, Coordonatorul Oficiului Teritorial al CNAJGS va numi un avocat plătit de stat care te va ajuta. Când se analizează cererea privind aplicarea ordonanței de protecție, judecătorul, în mod obligatoriu, cere oficiului teritorial al CNAJGS să îți numească un avocat care va apăra interesele tale.

9. CENTRE DE ZI ȘI ADĂPOST TEMPORAR

Dacă viața ta și a copiilor tăi este în pericol, poți fi plasată într-un centru care oferă protecție și adăpost temporar. Aici vei primi informații și servicii precum: consiliere juridică, psihologică, socială, ghidare profesională și încadrare în câmpul muncii.

Îți recomandăm să suni la **telefonul de încredere pentru femei 0 8008 8008** sau **linia gratuită de consiliere juridică a victimelor violenței 0 800 80000** sau oricare din ONG-urile care acordă consiliere și asistență victimelor violenței în familie, pentru:

Informare referitor la ajutorul pe care îl puteți cere și obține; explicații cu privire la legislație și modul în care îți poți proteja drepturile.

Suport în a obține adăpost pentru tine și copii.

Sprijin la scrierea plângerilor, cererilor și demersurilor la poliție, procuratură, în instanța de judecată sau alte instituții competente, să faceți împreună un plan de siguranță ce te va ajuta să ieși din situația de criză.

Asistență juridică gratuită oferită de un avocat pe durata examinării cazului; reprezentarea intereselor în instanță și în organele de drept.

Consiliere psihologică și terapie de grup. Suportul psihologic oferit este de scurtă și lungă durată și te ajută să depășești greutățile psiho-emoționale.

Lucrătorul social te va ajuta să înțelegi cum iei legătura cu asistentul social din localitatea ta, te va îndruma spre un curs de formare profesională sau cum să îți găsești un loc de muncă. Te va ajuta să găsești un adăpost temporar în care să fii în siguranță.

Lista organizațiilor unde poți primi ajutor

ORGANIZAȚII DE SUPORT NAȚIONALE		
Telefonul de Încredere pentru Femei La Strada	Linia fierbinte: 08008 8008 Tel: +373 22 234 906 Email: office@lastrada.md	consiliere psihologică consiliere juridică
Centrul de Drept al Femeilor	Tel: +373 22 811 999 Mobil: +373 68 855 050 Linia gratuită consiliere juridică: 0 800 80 000 Email: office@cdf.md	ajutor juridic consiliere psihologică asistență socială abilitare economică
Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii	Tel: +373 22 758 806 +373 22 756 778 Email: office@cnpac.md	consiliere psihologică pentru copii
A.O. „Promo-Lex”	Tel: + 373 22 450 024 Email: info@promolex.md	consiliere juridică
Centrul de Reabilitare a victimelor torturii „Memoria”	Tel: +373 22 273 222 Mobil: + 373 79 704 809 Email: rctv@memoria.md	consiliere juridică consiliere psihologică
Centrul de Asistență și Protecție a Victimelor din mun. Chișinău	Tel: +373 22 927 174 Email: shelter_team@cap.md	adăpost temporar asistență socială consiliere psihologică consiliere juridică
Refugiul Casa Mărioarei	Tel: +373 22 725 861 Email: marioarei@gmail.com	adăpost temporar consiliere psihologică asistență socială

ORGANIZAȚII DE SUPT REGIONALE/RAIONALE

A.O. „Stimul” Ocnița	Mobil: +373 60165416	consiliere psihologică asistență socială
Centru de Resurse pentru Tineret „Dacia” Soroca	Tel: +373 230 23 619 Email: crt.dacia@gmail.com	asistență socială consiliere psihologică consiliere juridică
A.O. „Onoarea și Dreptul Femeilor Contemporane” Bălți	Tel: +373 231 70 778 +373 231 77 794 +373 231 70 149 Mobil : +373 79055616 E-mail: olgapatlati@mail.ru	consiliere psihologică consiliere socială
A.O. „Centrul de Criză Familială” SOTIS Bălți	Tel: +373 231 92 541 Email: ccf.sotis@gmail.com	adăpost temporar asistență socială consiliere psihologică
Centrul de Plasament Temporar pentru Copii Bălți	Tel: +373 231 710 03	consiliere psihologică asistență socială
Centrul de Asistență și Consiliere a Victimelor Violenței în Familie „Ariadna” Drochia	Tel: +373 252 20 308 Mobil : 0790 00 118 Email: cm_ariadna@yahoo.com	adăpost temporar asistență socială consiliere psihologică consiliere juridică
Centrul Maternal „Pro-Femina” Hîncești	Tel: +373 269 233 64 Email: profemina.2009@mail.ru	adăpost temporar asistență socială consiliere psihologică consiliere juridică

Centru Maternal „Pro Familia” Căușeni	Tel: +373 243 269 75 +373 243 268 35 +373 243 26 721 Email: profamilia2006@gmail.com	adăpost temporar asistență socială consiliere psihologică consiliere juridică
Centru Maternal Cahul	Tel: +373 299 44 080 E-mail: centru-maternal.cahul@mail.ru	adăpost temporar asistență socială consiliere psihologică consiliere juridică
Camera de Plasament de Urgență pentru victimele violenței în familie Telenești	Tel: +373 795 88 052	consiliere și îndrumare socială, consultatii medicale și consiliere psihologică.
A.O. „Interacțiune” Tiraspol	Linia fierbinte: 080099800 Tel : (+373 533) 8-60-30 (+373 533) 5-11-58 Email: interaction2002@mail.ru	consiliere psihologică asistență socială
A.O. „Vesta” Comrat	Tel: +373 298 84 063 +373 298 84 062 Mobil: 060 122 508	asistență socială asistență psihologică asistență juridică
Centrul „PsihoSocial” Vulcănești	Mobil: +373 68238386 Email: n.mocan@mail.ru	consiliere psihologică asistență socială

LOCALIZAREA ORGANIZAȚIILOR DE SUPORT REGIONALE/RAIONALE

